

1. Shrnutí

Sídelní struktura

- Pro vývoj osídlení kraje byly rozhodujícím kritériem přírodní podmínky, významná strategická poloha a historické události
- Plzeňský kraj měl celkem 501 obcí, 1 538 částí obcí, 57 obcí se statutem města
- Počet částí obce se od SLDB v roce 1961 řádově nezměnil
- Skladebnou součástí sídelní struktury je ZSJ, kterých měl Plzeňský kraj 1 983
- Podle územního členění měl kraj 7 okresů, 15 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 35 obcí s pověřeným obecním úřadem
- Převážná část obyvatel Plzeňského regionu žila ve městech (66,7 %)
- Nejvíce sídel v kraji se vyskytovalo ve skupinách obcí s nejmenším počtem obyvatel
- Plzeňský kraj se zařadil mezi čtyři kraje, kde žilo méně osob s pobytem registrovaným než obvyklým

Obyvatelstvo

- V Plzeňském kraji bylo ke dni sčítání 2021 zjištěno 581 436 obyvatel s obvyklým pobytem
- K 26. 3. 2021 žilo v kraji 15,6 % dětí do 14 let, 63,5 % osob v produktivním věku (15–64 let) a 20,8 % obyvatel ve věku 65 let a více
- Z celkového počtu obyvatel mírně převažovaly ženy (50,3 %)
- Podíl osob v produktivním věku zařadil region na čtvrtou pozici mezi kraji ČR
- Obyvatelstvo Plzeňského kraje stárne, svědčí o tom dosažený průměrný věk
- Dosaženou hodnotou indexu stáří zaujal region v republikovém srovnání sedmé místo
- V kraji žilo v registrovaném partnerství 261 osob, převažovali muži a nejvíce jich žilo v Plzni
- Na 1 000 žen ve věku 15 let a více připadlo 1 565 živě narozených dětí, téměř polovina žen byla matkami dvou dětí a více než pětina žen byla bezdětná
- Cizinci představovali 32 906 osob, tj. 5,7 % z celkového počtu obyvatelstva regionu, u kterých bylo zjištěno státní občanství
- Češtinu jako mateřský jazyk uvedlo 94,4 % respondentů, kteří tuto otázku zodpověděli
- Lidí věřících bylo podle zjištění třikrát méně než lidí bez vyznání
- Podíl obyvatel s vyšším vzděláním byl výrazněji v obcích s velkým počtem obyvatel
- Převažujícím způsobem bydlení v regionu bylo bydlení v bytech
- Počet osob bez domova byl nejnižší v mezikrajském porovnání

Ekonomická aktivita obyvatelstva

- Z celkového počtu obyvatel v kraji se zjištěnou ekonomickou aktivitou byla více než polovina (53,8 %) zahrnuta mezi pracovní sílu
- V rámci pracovní síly bylo 95,9 % zaměstnaných
- Mimo pracovní sílu bylo zahrnuto více žen než mužů, téměř polovinu tvořili nepracující důchodci
- Z celkového počtu zaměstnaných v kraji, u nichž bylo zjištěno postavení v zaměstnání, tvořili zaměstnanci 85,9 %, osoby pracující na vlastní účet 13,0 % a zaměstnavatelé 1,1 %
- Nejvíce všech zaměstnaných z regionu pracovalo v průmyslu

Vyjížd'ka a dojížd'ka do zaměstnání a do školy

- V kraji bylo zjištěno 208 122 vyjíždějících do zaměstnání, 68,7 % z nich jezdilo autem
- Nejvíce vyjíždějících do zaměstnání z obce bylo ve věku 35–54 let a nejčastěji pracovali v odvětví průmyslu
- Z celkového počtu vyjíždějících z obce do zaměstnání 8,3 % vyjíždělo do jiného kraje a 8,2 % do zahraničí



- Do škol vyjíždělo v regionu přes 76 tisíc žáků a studentů, z nich 42,0 % vyjíždělo z obce a většina jezdila 5x týdně a častěji
- Nejvyužívanější dopravní prostředek vyjíždějících do škol byl autobus

Domácnosti

- V Plzeňském kraji bylo ke dni sčítání 267 112 hospodařících domácností, což je o 10,2 % více než při předchozím sčítání
- Téměř 60 % tvoří domácnosti rodinné, tento podíl dlouhodobě klesá
- Plzeňský kraj patří k regionům s vyšším podílem úplných rodin (82,7 %) na celkovém počtu rodinných domácností tvořených 1 rodinou, umístil se na třetí pozici
- Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou zahrnovaly také 102 registrovaných partnerství a 245 faktických partnerství
- Páry, které spolu žijí bez uzavření sňatku, jsou častěji bezdětné, mívají menší počet dětí a mateřství odkládají na pozdější dobu, než je tomu u manželských párů
- Z celkového počtu domácností tvořených 1 rodinou byla zhruba každá šestá neúplná
- Od roku 1980 vzrostl v kraji dvojnásobně počet domácností jednotlivců a na struktuře hospodařících domácností se jednotlivci podíleli 38,6 %

Domy a byty

- V Plzeňském kraji bylo obydleno více než 80 % domovního fondu
- S rostoucí velikostní kategorií obcí klesá podíl rodinných domů a naopak roste zastoupení domů bytových
- Ve městě Plzni tvořil počet domů z celkového počtu v kraji více jak jednu desetinu
- Průměrné stáří obydlených domů s byty v Plzeňském kraji činilo 52,9 let
- V hodnocení průměrného stáří obydlených domů s byty se kraj umístil na sedmém místě
- Převážná část obydlených domů s byty byla ve vlastnictví fyzických osob
- Nejčastěji používaným stavebním materiálem jsou kámen, cihly a tvárnice
- Ve všech ukazatelích technické vybavenosti kraj mírně zaostal za republikovým průměrem
- Počet bytů v Plzeňském kraji představoval 5,7 % z bytového fondu v ČR
- Z hlediska právního užívání bytu bylo nejvíce obydlených bytů ve vlastním domě
- Nejčastěji žila v obydleném bytě v Plzeňském kraji jedna osoba
- Technická vybavenost v kraji je na dobré úrovni
- Nejnižší technickou vybavenost měly obce s menším počtem obyvatel
- V kraji bylo téměř 90 % obydlených bytů vytápěno ústředním topením
- Celková plocha bytu v kraji činila 88,1 m² na 1 byt a 38,4 m² na 1 osobu

Dlouhodobý vývoj

- Nejvyšší počet obcí v Plzeňském kraji byl ve skupinách s nejnižším počtem obyvatel
- Od roku 1980 se podíl dětí do 14 let výrazně snižoval a až v roce 2021 mírně vzrostl
- Vývoj obyvatelstva v produktivním věku měl do roku 2001 rostoucí trend, pak ale klesá
- Od sčítání 1991 roste i podíl obyvatelstva v poproduktivním věku
- Snižil se podíl osob žijících v manželství a naopak vzrostl podíl svobodných i rozvedených
- Poklesl podíl obyvatel s nižším vzděláním a naopak vzrostl podíl středoškoláků s maturitou a vysokoškoláků
- Domovní i bytový fond měl ve svém vývoji rostoucí tendenci
- Klesá počet nájemních a družstevních bytů ve prospěch bytů v osobním vlastnictví